

326. Ustanovino je uživalo 5 učencev. Knjižnica za učence ima 507, za učitelje pa 495 knjig in zvezkov. S to šolo je združena tudi pripravljalnica za obrtno šolo za rokodelske učence, katerih sta bila v dveh oddelkih 102.

Letno poročilo II. mestne peterorazredne deške ljudske šole v Ljubljani l. 1886/7. obsega črtice iz šolske kronike, iz šolske statistike in učence alfabetično urejene. Učencev je bilo v deseterih sobah v začetku šol. leta 657, koncem šol. l. pa 645 (meji temi 653 Slovencev, 24 Nemcev, 4 Lahi, 3 Čehi in 2 Hrvata). V šolo je hodilo prav pridno 627, pridno 21, manj pridno 16, zanikrno 22 učencev. Za bližnji višji razred (oddelek) je bilo sposobnih 446, nesposobnih pa 186. Ustanovino je uživalo 5 učencev. Učnino je plačevalo vso 137, pol 110, oproščenih je bilo 439. S to šolo v zvezi je bila tudi pripravljalnica za obrtno šolo za rokodelčiče, katerih je bilo v dveh oddelkih 116. Poučevalo je v II. mestni šoli 10 učiteljev in 1 katehet.

Program Novomeške gimnazije. Na čelu letnega izvestja je sestavek: Die Gegner des Hellenismus in Rom bis zur Zeit Cicero's von Leop. Koprivšek. Iz statističnih dat izvemo, da je bilo koncem šolskega leta 147 učencev, torej štirje manj nego lani. Po materinem jeziku je bilo 140 Slovencev, 4 Nemci, jeden Hrvat, jeden Čeh in jeden Romunec. Odličnih dijakov je bilo skupaj 12 in sicer v prvem razredu (razrednik prof. Poljanec) 4, v drugem (razrednik prof. Brežnik) 5, v tretjem (razrednik prof. Perušek) 2, od četrtega do osmega razreda ni bilo nobenega odličnega dijaka, v osmem razredu (razrednik prof. Stanger) jeden. Prvi red je dobilo 92 dijakov, drugi 12, tretji 7, dovoljenje za ponavljalno skušnjo 22. Štipendistov je bilo 14, katerim se je izplačalo 1662 gld.

Letno poročilo čveterorazredne deške ljudske šole v Rudolfovem (Novomestu) 1886/7. l. kaže I. črtice iz šolskega letopisa, II. učiteljstvo (5 č. č. o. o. frančiškanov), III. pregled in uvrstitev učencev po abecednem redu. Učencev je bilo začetkom 204, koncem šolskega leta pa 188.

Letno poročilo čveterorazredne deške in dvorazredne dekliške ljudske šole v Kranji koncem šolskega l. 1886/7. kaže I. učiteljstvo (4 učitelje, 2 kateheta in 2 učiteljici), II. število šolskih otrok (koncem leta 254 učencev in 172 učenk, vkup 426), III. črtice iz šolskega dnevnika, IV. učence po zasluzenji uvrstene. V zvezi z ljudsko šolo je tu tudi obrtniška napredovalna šola s tremi oddelki (pripravljalni tečaj, I. in II. razred), v katero je hodilo 65 rokodelskih učencev.

Letno sporočilo čveterorazredne deške in dvorazredne dekliške šole v Črnomlju 1887. l. kaže I. učiteljstvo (4 učitelje, 2 kateheta in 2 učiteljici), II. šolsko kroniko, III. pregled šolske mladine in IV. pregled učencev in učenk po napredku. V vseh štirih razredih je bilo dečkov in deklic 431, v ponavljalni šoli pa 108, vkup tedaj 539 učencev in učenk. Sporočilu dodan je prav umešten in spreten spis „Našim gospodarjem“, v katerem učitelj g. Fr. Šetina vinogradnikom kaže, kako je gledé trsne uši ravnati. (Dalje prih.)

Književstvo.

— „Knjižnica za mladino“. Založilo in na svetlo dalo „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani. Uredil Ivan Tomšič. I. zvezek: Mladi dnevi; II. Za poklicem. V Ljubljani, 1887. Natisnil J. R. Milic. Prvi zvezek obsega dve izvorni, prav zanimljivi povesti in

sicer: Mladi dnevi. Spisal P. B. (I. Ded in unuk. II. Vojaki so tukaj. III. Ivan pl. Mečevič. IV. Gospa Mečevičeva. V. Na počitnicah. VI. Smrt). — Za poklicem. Spisal Nepokor (v 6. oddelkih). Obe povesti slikati deško življenje na deželi in v mestu ter mladini vdihujeti dobrega duha za Boga in domovino. — „Slovensko učiteljsko društvo“ dodaje temu prvemu zvezku to-le vabilo: „Kogar je mar za slovensko mladino, pritrđi pač rade volje misli, ki se je izprožila pri lanskem občnem zboru „Slovenskega učiteljskega društva“: češ da se začne izdavat „knjižnica za mladino“. Naša mladina potrebuje hrane, primerne hrane, ki bistri um in blaži srce. Vsaka stroka naše književnosti se je bolje ali manje pospešila in popela za našega preporoda, le berila, vzlasti zabavnega in naravnost mladini namenjenega se je do sedaj še malo spravilo v dežel. Pač je prišel na svetlo vže marsikak list ali knjiga, ugajajoča našej mladini, ali mladi svet potrebuje vendar le vedno berila, novega berila, in kdor pomisli, kakega pomena je vpliv leposlovne knjige osobito na mladino, potegne izvestno z nami in priskoči z malim vzdarjem, bodi si gmotnim, bodi si duševnim.

Večji slovanski národi se zanimajo vse v prek za dobro in tečno hrano mladini ter izdajajo izbórne časopise in primerne „knjižnice“ za vse faze mladostnega življenja od prvega povoja otroške pameti do popolnega razvoja deške dóbe. Mi smo mal národ, kakor se rado poudarja, in zato se moramo tudi ravnati po malosti. A kolikor se je storilo do sedaj za dušno pašo slovenskej mladini, storilo se je premalo. Pač se je ustanovila tudi pri nas vže parkrat taka „knjižnica“ za našo mladino a mlačno zanimanje in preslaba podpora, gmotna ali duševna, utopila jo je. Res, da prinaša našej mladini dokaj tečne duševne hrane vže od 1870. leta sém „Vrtec“, časopis za slovensko mladino, a jedini ón ne more zadoščati vsem potrebam in zahtevam nadepolne mladine naše. Zatorej smo se odločili na izdavo te „knjižnice“, ki poskrbi za vse stopinje mladostne dóbe od male dece do bolj odrasle mladine. Prinašala bode izvórnik: zabavno-poučne povesti, popise slavnih mož, zgodovinske slike, národno blago itd., pa tudi prevode iz bogatih slovanskih književnostij te stroke.

Vselej pa bode berilo táko, da ne užali ni vérskega, ni nravnega čuta, ni stanovskega dostojanstva in sploh vzgojevalne metode, temveč trudilo se bode zabavati in poučevati mladino v pravem krščanskem in zdravem národnem duhu, v lepem in pravilnem jeziku in obče priznanih krasoslovnih načelih, da si prilasti dobrih lastnostij in ubrani slabih, da si osvoji priznana načela v življenji, da posnema odlične može in junake, da se jej utrdi značaj in da postanejo iz nje pravi državljani po duhu in dejanji.

„Dajte in se vam bode dalo!“ Da pa zadostimo povoljno navedenim točkam, prosimo slavno občinstvo, da podpira naše podjetje po najboljšej volji in moči. Ako se naše delo dovolj prizná in podpira, lahko se nadja slavno občinstvo najboljših uspehov. V zlogi je moč.

Torej vabimo uľjudno slavno občinstvo, osobito p. n. duhovne in učitelje, roditelje in druge vzgojevalce, da si umisljo prvi zvezek „Knjižnice za mladino“. Ako poseže slavno občinstvo naglo po njem, pride kmalu drugi zvezek v dežel“. — Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ dobodó „Knjižnico“ brezplačno. Sicer pa jo živo priporočamo kot lepo darilo naši slovenski mladini in vsem njenim prijateljem. Trdo vezana stane 20 kr. (po pošti 5 kr. več), za darila vezana 30 kr., vsa v platno vezana pa 40 kr. Dobíva se pri uredništvu „Vrtčevem“ (na Mestnem Trgu h. št. 23), pri uredništvu „Učit. Tovariša“ (Šent-Jakobski Trg, št. 2, pri Virantu, v II. nadstropji na levo) in pri knjigovezu Fr. Dežmanu na sv. Petra cesti št. 6.

— „**Pripovedka o vetru**“. Česka národna pravljica. Spisala Eliška Krasnohorska. Sè sedmerimi slikami. Z dovoljenjem pisateljičnim poslovenil H. Podkrajšek. V Ljubljani. Založila „Národna Šola“. Natisnila Klein in Kovač. Gosp. prelagaatelj pravi v predgovoru: Prebirajočemu knjige, katere mi je veleslavni rodoljub gosp. Jan Lego ali sam poslal, ali pa sem jih dobil na njegovo posredovanje, ugajala mi je posebno knjižica „Pohadka o vetru“, katero je spisala veleslavna česka pisateljica, gospica Eliška Krasnohorska. Ker sem takoj mislil na to, da preložimo knjižico na slovenski jezik, da dobí tudi naša mladež novega poučno-zabavnega berila, obrnil sem se do visokotíslanega gospoda rodoljuba s prošnjo, da mi blagovoljno naznani, je-li dovoljeno rečeno pravljico preložiti na slovenski jezik. — G. J. Lego mi odpíše, da je gospica pisateljica v to rada privolila, pa da je tudi lesoreze k slikam brezplačno posoditi blagovolila. Med drugim mi tudi piše, da je Njega Velíčanstvo, naš presvetli cesar, blagovolil vzprejeti česki izvirnik v svojo knjižnico, ter da je podaril za njo „ženskemu pridobitnemu društvu“, katero je izdelalo lesoreze in kateremu predseduje gospica Eliška Krasnohorska, 200 glđ. Uvažajoč to jako laskavo priznanje od Najvišje strani, lotil sem se z večjim veseljem dela. Če tudi s prevodom nisem povsem dosegel izvirnika,

upam vender, da ga bo naša mladina z veseljem prebirala. Knjiga obsega v 8, 66 str., in stane 25 kr. Priporočamo jo naši mladini kot prav zanimljivo in poučljivo berilo.

— „**Jos. Stritar-ja zbranih spisov**“ je užé tudi 4., 5. in 6. snopič na svetlem, v katerih se nadaljujejo poezije.

— Prišel je meseca julija t. l. tudi na svetlo „**Katalog des k. k. Schulbücher-Verlages in Wien**“, v katerem se nahajajo imena šolskih in pomožnih knjig, ki jih zalaga in izdaja ta zavod v nemškem, laškem, českem, polskem, rutenskem, hrvaškem, v cerkveno-slovanskem, srbskem, slovenskem, romanskem in hebrejskem jeziku.

D o p i s i.

Iz Celovca. Dnó 21. avgusta t. l. obhajala se bode na slovenskem Koroškem slavnost, katerej enakih imamo le malo zaznamovanih v našej zgodovini. — Dika naša, starosta koroških Slovencev, neutrudljivi prvoboritelj in rodoljub slovenski, slavni naš rojak **prečastiti gospod profesor Andrej Einspieler** daroval bode v ta dan svojo **zlato mašo** v rojstnem kraju v **Svečah v Rožni dolini na Koroškem**. — K tej slavnosti, slavna društva slovenska in dragi rojaki Slovenci, vabimo Vas danes najuljudneje. Udeležite se te pomenljive slavnosti v mnogobrojnem številu, da moremo združeni z Vami dostojno počastiti onega moža, ki je vse svoje življenje posvetil v to, da bi koristil milemu našemu národu slovenskemu. — Voziti se bode treba do Celovca po železnici in od tukaj z vozovi dalje čez Bistrico v Sveče, kamor je vožnje kake 3 ure, pešhoda pa čez 4 ure. — Gorenjci iz Kranjskega imajo najboljši in najbližnji pot čez hrib »Kočno«. — Podpisani odbor prosi tedaj vsa ona slavna društva in posameznike, ki se želijo udeležiti slavnosti in pridejo do Celovca, da se blagovolijo prej ko prej, **najdalje pa do 6. avgusta**, oglasiti za prostore, da bode mogoče o pravem času oskrbeti dovolj voz za vse udeležence. — Vožnja na priprostitih kmetskih vozovih stala bode tje in nazaj za osobo 1 gld. 20 kr. — Ravno tako se je oglašati do gori navedenega časa vsem onim, ki želijo udeležiti se banketa. — Natančneje se bode naznanilo v kratkem po tiskanih vabilih in programih, kakor tudi po raznih slovenskih časnikih. — Pisanja, slavnost zlatomašnika Einspielerja zadevajoča, naj se pošiljajo tajniku slavnostnega odbora pod naslovom: **Janez Wieser, župnik Elizabetinskega samostana v Celovcu**, kateri bode tudi vsaki čas pripravljen, radovoljno dajati pojasnila na razna vprašanja. — Bratje! Zanašamo se na Vašo udeležbo; pridite k nam, da se skupno z našim slavljencom veselimo; slednji pa naj tudi vidi, kako slovenski národ spoštuje in čisla svoje zaslužne možé. Na svidenje!

Slavnostni odbor:

Dr. Valentin Nemec,

kanonik, konzistorijalni svetnik in dekan pri Sv. Homi,
predsednik.

Matej Šerviceľ,

knezoškofjski svetovalec in komendant na Reberci.
podpredsednik.

Janez Wieser,

župnik Elizabetinskega samostana,
tajnik.

Iz Krškega. (Občni zbor »Pedagogijskega društva« v Krškem.) — »Pedagogiškó društvo« na Krškem je imelo letošnji občni zbor 30. junija t. l. na vrtu gostilničarja g. Gregoriča. G. predsednik društva Fr. Gabršek otvori točno ob 2. uri popoldne zborovanje, nazdravljajoč prav prísérno vse došle prave in podperne ude, kakor tudi ostalo prisotno občinstvo. Predstavil je tudi vladnega komisarja Krškega okrajnega glavarja. Potem se je resilo nekaj dopisov, sosebno oni »Šmarijsko-Rogaškega učiteljskega društva« v zadevi »organizovane knjižnice za mladino«. Sklene se, to zadevo najbolje podpirati in prigrasiti v dopisu navedenim točkam.

Društveni tajnik g. Ravnikar je poročal o društvenem delovanji minolega leta. Natančno poročilo o letošnjem delovanji je tiskano v »Pedagogiskem letniku«. Vsakdo se lahko prepriča, da se je društvo oziroma društveni odbor mnogo trudil vsem tirjavam zadestiti, ki so jih udje pričakovali od društva. Tudi v bodoče bode »društveni odbor« ze pričeto delo nadeljeval: »Pospeševanje vsestranskega razvoja domače pedagogične literature!»

Razumniki slovenski! na Vas je ležeče, da to prekoristno društvo za nas Slovence podpirate, kajti brez gmotne in duševne podpore ni mogoče uspešno napredovati!